

ธนาคารแห่งประเทศไทย

สรุปภาพรวมภาวะเศรษฐกิจและธุรกิจ ในช่วงไตรมาสที่ 3 และแนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2555

ภาวะธุรกิจภาคใต้โดยรวมไตรมาสที่ 3 ปี 2555 ชะลอตัวต่อเนื่องจากไตรมาสก่อน เนื่องจากการส่งออกได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกโดยเฉพาะวิกฤตหนี้สาธารณะในยุโรปและเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา ขณะเดียวกันประเทศจีนได้มีมาตรการชะลอการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยเฉพาะมาตรการป้องกันภาวะฟองสบู่ในตลาดอสังหาริมทรัพย์ ส่งผลกระทบต่อส่งออกของภาคใต้โดยเฉพาะการส่งออกยางพาราทำให้ราคายางพาราลดลง และไม่ยางพาราแปรรูปอยู่ในภาวะซบเซา การบริโภคภาคเอกชนชะลอตัว ขณะเดียวกันภาคอสังหาริมทรัพย์ชะลอตัวจากการขาดแคลนแรงงานทำให้ไม่สามารถเปิดโครงการใหม่ได้ และการส่งมอบที่อยู่อาศัยให้ลูกค้าจะล่าช้ากว่าที่กำหนด อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋องและอาหารทะเลแช่แข็งปริมาณส่งออกยังมีทิศทางที่ดี เพราะสามารถขยายตลาดไปยังพื้นที่ตะวันออกกลางมากขึ้น รวมทั้งการท่องเที่ยวยังอยู่ในเกณฑ์ดีเพราะมีนักท่องเที่ยวจากเอเชียเข้ามาทดแทน สำหรับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจ นอกเหนือจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกแล้ว ยังมีปัญหาวัตถุดิบขาดแคลนและมีราคาสูงขึ้น การปรับค่าจ้างขั้นต่ำตามนโยบายภาครัฐ และปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ซึ่งล้วนส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นและทำให้ความสามารถในการแข่งขันการส่งออกลดลง

แนวโน้มในไตรมาสที่ 4 ปี 2555 คาดว่าภาวะธุรกิจยังคงชะลอตัวตามวิกฤตเศรษฐกิจโลกที่ยังไม่คลี่คลาย แม้สหรัฐอเมริกาได้ออกมาตรการ QE3 แล้วก็ตาม แต่ยังไม่ส่งผลชัดเจนในทันที รวมทั้งการบริโภคภาคเอกชนยังชะลอตัวตามรายได้ภาคเกษตรที่ปรับตัวลดลงจากราคายางพาราที่ลดต่ำลง ส่วนการท่องเที่ยวยังอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะเข้าสู่ช่วงฤดูการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นและปัญหาขาดแคลนแรงงานยังคงเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญในการดำเนินธุรกิจ

จากการเข้าพบเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ประกอบการสาขาต่าง ๆ ในภาคใต้ในช่วงไตรมาสที่ 3 จำนวน 90 ราย ประกอบด้วยภาคการผลิตอุตสาหกรรมยางและอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง (18 ราย) อุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มดิบ (10 ราย) อุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋อง สัตว์น้ำแช่เย็นแช่แข็งและเพาะเลี้ยง (15 ราย) อสังหาริมทรัพย์และการลงทุน (11 ราย) การค้า-ค้าปลีกค้าส่ง/ห้างสรรพสินค้า/จำหน่ายรถยนต์/รถจักรยานยนต์/ท่าเรือขนส่งสินค้า (18 ราย) ท่องเที่ยวและบริการ (18 ราย) พบว่าภาวะธุรกิจในภาคใต้โดยรวมในไตรมาสที่ 3 ชะลอตัวต่อเนื่องจากไตรมาสก่อน เนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกทั้งวิกฤตหนี้สาธารณะในยุโรปและเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาที่ยังไม่คลี่คลาย แม้ว่าสหรัฐอเมริกาจะออกมาตรการ QE3 ก็ตามแต่ยังไม่เห็นผลที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจจีนที่ลดการขยายตัวลง ผลดังกล่าวทำให้การส่งออกยางพาราลดลง เพราะตลาดจีนชะลอการซื้อยางพาราแปรรูปเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตยางล้อลดลง และได้ส่งผลให้ราคายางพาราผันผวนและเคลื่อนไหวในทิศทางที่อ่อนตัวลง แม้ว่าภาครัฐได้มี “โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบัน

เกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง” โดยการแทรกแซงราคายางพาราตามวงเงินที่กำหนด 15,000 ล้านบาท ก็ตาม รวมทั้งธุรกิจการส่งออกไม่ยางพาราแปรรูปอยู่ในภาวะซบเซาจากมาตรการชะลอการขยายตัวของเศรษฐกิจภายในประเทศจีน ขณะเดียวกันการบริโภคภาคเอกชนได้ชะลอตัวตามรายได้ภาคเกษตรที่ลดลง เว้นแต่ยอดการขยายรถยนต์ซึ่งขยายตัวได้เพราะมีนโยบายการลดภาษีสำหรับรถยนต์แรกของภาครัฐสนับสนุน ส่วนภาคอสังหาริมทรัพย์ยังคงขาดแคลนแรงงานทำให้ไม่สามารถเปิดโครงการใหม่ได้ สำหรับโครงการคอนโดมิเนียมจำนวนมากที่ได้เปิดจำหน่ายไปแล้ว โดยเฉพาะในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ความรุนแรงด้านการขาดแคลนแรงงานจะเพิ่มมากขึ้น ทำให้หลายโครงการไม่สามารถส่งมอบที่อยู่อาศัยให้กับลูกค้าได้ตามกำหนด อย่างไรก็ตาม ในอุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋องและอาหารทะเลแช่แข็งเริ่มมีทิศทางดีขึ้นเพราะสามารถขยายตลาดไปยังพื้นที่ตะวันออกกลาง อเมริกาใต้ และตลาดเอเชีย ทดแทนได้มากขึ้น ส่วนในอุตสาหกรรมถุงมือยาง ถุงมือยางยังเป็นสินค้าที่มีความจำเป็นและตลาดมีความต้องการจึงยังมีการส่งออกได้ต่อเนื่อง สำหรับในภาคการท่องเที่ยวยังอยู่ในเกณฑ์ดีเพราะได้รับการทดแทนจากนักท่องเที่ยวเอเชียที่เดินทางเข้ามาเพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวฝั่งอันดามัน (เขาหลัก) จึงมีการขยายห้องพักเพิ่มขึ้น สำหรับปัญหาขาดแคลนแรงงานและต้นทุนการผลิตสูงขึ้น การปรับเพิ่มค่าจ้างแรงงานตามภาครัฐเมื่อเดือนเมษายน 2555 ยังคงเป็นอุปสรรคและเป็นภาระต้นทุนต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการทุกภาคอุตสาหกรรม

แนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2555 คาดว่าภาวะธุรกิจยังคงชะลอตัวแต่ยังไม่ถึงกับหดตัวเพราะมาตรการ QE3 ของสหรัฐอเมริกายังไม่เห็นผลชัดเจนในทันที การส่งออกสินค้าถุงมือยางยังมีคำสั่งซื้อต่อเนื่อง อาหารทะเลกระป๋องและแช่แข็งผู้ประกอบการสามารถขยายตลาดใหม่ทำให้การส่งออกเพิ่มขึ้น ส่วนการท่องเที่ยวยังอยู่ในเกณฑ์ดีเพราะเข้าสู่ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ปัญหาขาดแคลนแรงงานยังคงเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจซึ่งมีผลต่อต้นทุนและความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้การบริโภคภาคเอกชนน่าจะยังคงชะลอตัวตามรายได้ภาคเกษตรที่ปรับตัวลดลงโดยเฉพาะผลจากราคายางพาราที่ลดต่ำลงเป็นสำคัญ

การผลิตและการส่งออก

ในไตรมาสที่ 3 การส่งออกชะลอตัวต่อเนื่องตามความต้องการซื้อของตลาดต่างประเทศที่ลดลง เพราะได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกทั้งวิกฤตหนี้สาธารณะในยุโรปและเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาและการชะลอการขยายตัวของเศรษฐกิจภายในประเทศจีน ส่วนอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับภาคประมงยังอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะสามารถขยายตลาดไปยังตะวันออกกลาง อเมริกาใต้ และเอเชีย มากขึ้น

อุตสาหกรรมยางพาราแปรรูป ในไตรมาสที่ 3 การส่งออกยางพาราแปรรูปยังชะลอตัวต่อเนื่อง จากผลกระทบวิกฤตเศรษฐกิจโลก ทำให้ตลาดจีนซึ่งเป็นตลาดหลักและผู้ซื้อรายใหญ่ลดการซื้อยางพาราแปรรูปและสั่งซื้อตามความจำเป็นใช้งาน ผู้ประกอบการบางรายปรับตัวโดยการผลิตและส่งออกยางคอมพาวด์แทนยางแท่ง เนื่องจากได้เปรียบด้านภาษีนำเข้า และจากการที่ราคายางพารามีแนวโน้มลดลง ภาครัฐจึงได้มีมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรโดยการแทรกแซงราคายางพาราตาม “โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง” โดยกำหนดวงเงิน 15,000 ล้านบาท เพื่อรับซื้อยางพาราในราคาขั้นต่ำตลาด สำหรับยางพาราที่รับซื้อในโครงการจะว่าจ้างผู้ประกอบการให้ผลิตเป็นยางแผ่นรมควันและบรรจุเป็นยางก้อนสำเร็จรูป เพื่อเก็บไว้ในสต็อก

สินค้ารอขายในราคาที่เหมาะสมต่อไป ทั้งนี้ ผู้ประกอบการมีความเห็นว่าราคาขายพาราที่เหมาะสมประมาณ กิโลกรัมละ 80.00 - 100.00 บาท

แนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2555 ความต้องการของตลาดต่างประเทศมีแนวโน้มชะลอลงต่อเนื่อง ตามภาวะเศรษฐกิจโลก ส่วนราคาขายพาราคาดว่าจะทรงตัวหรือปรับลดลงเล็กน้อย ส่วนผลผลิตจะเพิ่มขึ้นเนื่องจากเป็นช่วงฤดูกาลให้ผลผลิต

อุตสาหกรรมไม้ยางพาราแปรรูป ในไตรมาสที่ 3 การผลิตและส่งออกไม้ยางพาราแปรรูปไปตลาดหลักจีนอยู่ในภาวะซบเซาต่อเนื่องจากไตรมาสก่อน จากมาตรการชะลอการขยายตัวของเศรษฐกิจภายในประเทศของจีน และผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก ได้ส่งผลให้ธุรกิจไม้ยางพาราแปรรูปโดยรวมต้องลดกำลังการผลิตลง และผลิตสินค้าให้มีคุณภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในช่วงปลายของไตรมาสที่ 3 สินค้าคงคลังไม้ยางพาราแปรรูปของจีนมีปริมาณลดลง ทำให้จีนเริ่มมีคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้นแต่ยังไม่มากนัก ส่วนราคาวัตถุดิบไม้ก่อนจากเดิมที่มีราคาสูงกว่า กิโลกรัมละ 3.00 บาท ปัจจุบันลดลงเหลือเฉลี่ย กิโลกรัมละ 2.40 - 2.50 บาท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของไม้ท่อนและพื้นที่ปลูก แต่ในพื้นที่ของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ราคาไม้ท่อนเฉลี่ยเพียง กิโลกรัมละ 2.00 - 2.10 บาท เพราะมีความเสี่ยงจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ และต้นทุนในการขนส่งที่เพิ่มขึ้น

แนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2555 คาดว่าความต้องการซื้อไม้ยางพาราแปรรูปจากตลาดหลักจีนยังคงซบเซาต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการปรับตัวโดยขยายการส่งออกไปยังตลาดเวียดนาม และคาดว่าอุตสาหกรรมไม้ยางพาราแปรรูปจะฟื้นตัวได้ในช่วงไตรมาสที่ 3 ปี 2556

อุตสาหกรรมถุ่มี้อยาง ในไตรมาสที่ 3 การผลิตและการส่งออกถุ่มี้อยางปรับตัวดีขึ้น ตามความต้องการซื้อของตลาดต่างประเทศที่มีต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นสินค้าจำเป็นทั้งทางการแพทย์ ภาคอุตสาหกรรมและภาคครัวเรือน ที่ต้องให้ความสำคัญในเรื่องสุขอนามัย แต่เนื่องจากปัญหาด้านทุนการผลิตเพิ่มขึ้นทั้งค่าจ้างแรงงานและค่าใช้จ่ายในการผลิต ทำให้ผู้ประกอบการบางรายที่ผลิตถุ่มี้อยางจากน้ำยางสังเคราะห์ต้องพัฒนาสินค้าให้มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น (Value Added) เพื่อเพิ่มช่องทางในการจำหน่าย ส่วนการผลิตถุ่มี้อยางจากน้ำยางธรรมชาติขณะนี้ราคาวัตถุดิบน้ำยางชันลดลง ทำให้ต้นทุนการผลิตลดลงตามราคาวัตถุดิบ

แนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2555 คาดว่าการส่งออกยังมีต่อเนื่องตามความต้องการใช้ถุ่มี้อยางของตลาดโลก แต่ในช่วงปลายปีคาดว่าคำสั่งซื้อล่วงหน้าจะลดลง เนื่องจากเป็นช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดติดต่อกันหลายวัน

อุตสาหกรรมผลิตน้ำมันปาล์มดิบ ในไตรมาสที่ 3 การผลิตน้ำมันปาล์มดิบในพื้นที่ภาคใต้ตอนบนยังคงลดลง เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันปีก่อน เนื่องจากผลผลิตปาล์มดิบลดลงจากสภาพภูมิอากาศที่แห้งแล้งและฝนทิ้งช่วงนานทำให้ผลผลิตมีไม่เพียงพอต่อกำลังการผลิตของโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบ ต่างจากการผลิตน้ำมันปาล์มในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันตกซึ่งสามารถผลิตได้เต็มกำลังการผลิต เพราะมีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น ส่วนอัตราการให้น้ำมันปาล์มเฉลี่ยร้อยละ 16 - 17 สำหรับราคาผลปาล์มดิบเฉลี่ย กิโลกรัมละ 4.80 - 4.90 บาท ลดลงจากไตรมาสก่อนซึ่งเฉลี่ย กิโลกรัมละ 5.50 - 6.20 บาท ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบจากต่างประเทศทำให้ราคาผลปาล์มดิบอ่อนตัวลง ส่วนราคาน้ำมันปาล์มดิบ (CPO) เฉลี่ย กิโลกรัมละ 28.00 - 29.00 บาท ลดลงจากไตรมาสก่อนซึ่งเฉลี่ย กิโลกรัมละ 32.00 - 35.00 บาท โดยเป็นการลดลงตามราคาตลาดโลก

แนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2555 คาดว่าผลผลิตปาล์มดิบมีปริมาณเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก และผู้ประกอบการคาดว่าผลผลิตปาล์มดิบในปีนี้จะใกล้เคียงกับปีก่อนหรืออาจลดลงประมาณ ร้อยละ 5-10 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศและปริมาณน้ำฝนในช่วงปลายปี ส่วนราคาผลปาล์มดิบคาดว่าไม่ต่ำกว่า 5.00 บาท/ก.ก.

อุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋อง ในไตรมาสที่ 3 ปริมาณการส่งออกเริ่มดีขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการได้ขยายตลาดไปยังประเทศตะวันออกกลางและเอเชียเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการชดเชยการส่งออกไปยังตลาดยุโรปและสหรัฐอเมริกาที่ยังคงได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก ส่วนวัตถุดิบปลาทูน่าซึ่งนำเข้าจากต่างประเทศยังมีเพียงพอ แต่ราคาปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการต้องปรับตัวโดยการผลิตสินค้าให้มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น (Value Added) ได้แก่ ลดปริมาณเนื้อปลาเพิ่มปริมาณผักและซอส เช่น ทูน่าในซอสมะเขือเทศ หรือ ทูน่าในข้าว และบางรายได้เพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น ไก่กระป๋อง

แนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2555 คาดว่าปริมาณการส่งออกน่าจะมียุทธศาสตร์ที่ดีตามความต้องการของตลาดตะวันออกกลาง แม้คู่แข่งทางการตลาดได้เข้ามาทำตลาดในตะวันออกกลางมากขึ้นทำให้การแข่งขันเพิ่มสูงขึ้นก็ตาม

อุตสาหกรรมสัตว์น้ำแช่แข็ง แปรรูป และเพาะเลี้ยง ในไตรมาสที่ 3 การส่งออกลดลงประมาณร้อยละ 12 - 18 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากวิกฤตหนี้สาธารณะในยุโรปและเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ส่วนการส่งออกไปตลาดเอเชียโดยเฉพาะญี่ปุ่น เกาหลี และจีน ยังคงมีต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการยังคงประสบปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบเพราะประเทศพม่ามีนโยบายปิดอ่าว (ห้ามจับปลา) เป็นทางการครั้งแรกระยะเวลาโดยรวม 3 เดือน (มิถุนายน - สิงหาคม 2555) เพื่อสงวนทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ทำให้ผู้ประกอบการบางรายต้องนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศอินโดนีเซียและอินเดีย ซึ่งจากปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบทำให้ผู้ประกอบการบางรายต้องหยุดการผลิตและเปลี่ยนการใช้พื้นที่โรงงานในส่วนของห้องเย็นนำออกมาให้เช่าหรือให้บริการรับฝากสินค้าแทน

ส่วนการเพาะเลี้ยงกุ้ง ในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน มีปริมาณกุ้งออกสู่ตลาดลดลง ทำให้ราคากุ้งปรับตัวสูงขึ้น โดยกุ้งขนาด 70 ตัว/ก.ก. มีราคาเฉลี่ยประมาณกิโลกรัมละ 130.00 บาท เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 112.00 - 114.00 บาท เนื่องจากเกิดโรคระบาดในบางพื้นที่ ทำให้ผู้ประกอบการบางรายได้เปลี่ยนมาเลี้ยงกุ้งกุลาดำมากขึ้นประมาณร้อยละ 5-10 ของพื้นที่การเลี้ยงกุ้งรวม เพราะสามารถทำรายได้ดีกว่ากุ้งขาว ซึ่งเกษตรกรเลี้ยงอยู่ในปัจจุบัน แม้ว่าต้นทุนในการเลี้ยงจะสูงกว่าก็ตาม

แนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2555 ความต้องการของตลาดเอเชียยังคงมีต่อเนื่อง แต่ตลาดยุโรปและสหรัฐอเมริกายังคงชะลอ และผู้ประกอบการมีความกังวลว่าจะได้รับผลกระทบจากการที่ประเทศไทยถูกตัดสิทธิประโยชน์ทางการค้า (GSP) จากสหภาพยุโรป ซึ่งทำให้ต้องเสียภาษีสูงขึ้นและส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันในตลาดส่งออกลดลง

ธุรกิจการท่องเที่ยว

ในไตรมาสที่ 3 ธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมในภาคใต้ยังอยู่ในเกณฑ์ดี มีอัตราการเข้าพักเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันปีก่อน โดยเฉพาะฝั่งอันดามันและฝั่งอ่าวไทย (อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี)

เนื่องจากเริ่มเข้าสู่ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ประกอบกับการทำตลาดใหม่ในเอเชีย ได้แก่ รัสเซีย จีน เกาหลี ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย อินเดีย มาเลเซีย และ สิงคโปร์ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยสนับสนุนจากการที่มีเที่ยวบินเพิ่มขึ้น มีการขยายห้องพักและสร้างโรงแรมใหม่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะฝั่งอันดามัน (เซาท์ล็ก) รวมทั้งการขยายอาคารผู้โดยสารของท่าอากาศยานจังหวัดกระบี่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ทำให้สามารถดึงนักท่องเที่ยวจากเอเชีย เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวทดแทนนักท่องเที่ยวยุโรปที่ลดลง แต่นักท่องเที่ยวจากเอเชียมีระยะเวลาพักสั้นกว่า นักท่องเที่ยวจากยุโรปผู้ประกอบการจึงต้องเร่งทำตลาดมากขึ้น สำหรับการท่องเที่ยวชายแดนภาคใต้ เฉพาะในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เริ่มกลับเข้าสู่ภาวะปกติภายหลังเกิดเหตุการณ์ระเบิดเมื่อเดือนมีนาคม 2555 กอปรกับเป็นช่วงเวลาดี้นสุดเทศกาลรอมฎอน ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น แต่ในส่วนของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่

แนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2555 คาดว่าธุรกิจท่องเที่ยวน่าจะขยายตัวดีขึ้น ทั้งฝั่งอันดามันและอ่าวไทย รวมทั้งชายแดนภาคใต้ เนื่องจากเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ การเมือง และภัยธรรมชาติ ยังเป็นปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของภาคใต้

การบริโภคภาคเอกชน

ในไตรมาสที่ 3 การบริโภคภาคเอกชนชะลอตัวจากไตรมาสก่อน เนื่องจากผู้บริโภคมีกำลังซื้อลดลงจากรายได้ภาคเกษตรที่ปรับตัวลดลงโดยเฉพาะราคายางพาราซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจของภาคใต้ ขณะที่ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคปรับตัวสูงขึ้น ผู้บริโภคจึงระมัดระวังในการใช้จ่ายโดยเฉพาะสินค้าฟุ่มเฟือย แม้ว่าภาครัฐจะมีนโยบายเพิ่มรายได้จากการปรับเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำและนโยบายลดค่าครองชีพโดยชะลอการปรับขึ้นราคาสินค้าบางประเภทก็ตาม นอกจากนี้ ยอดจองซื้อรถยนต์เริ่มมีสัญญาณชะลอตัวตั้งแต่เดือนกรกฎาคมและสิงหาคม ทำให้ยอดจองซื้อรถยนต์ลดลง อย่างไรก็ตาม นโยบายรถคันแรกของภาครัฐ ยังคงเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ยอดจำหน่ายรถยนต์เพิ่มขึ้นและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่วนการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคได้รับผลกระทบรุนแรงมากขึ้นในหลายพื้นที่จากการรุกตลาดของห้าง Modern Trade

แนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2555 คาดว่าการบริโภคภาคเอกชนยังคงชะลอตัวต่อเนื่อง แม้ว่าพื้นที่ภาคใต้เข้าสู่ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวก็ตาม แต่การบริโภคส่วนใหญ่ยังคงขึ้นอยู่กับรายได้ภาคเกษตรเป็นสำคัญ

อสังหาริมทรัพย์

ในไตรมาสที่ 3 ความต้องการที่อยู่อาศัยทั้งในภาคใต้ตอนบนและตอนล่างชะลอตัวจากไตรมาสก่อน เนื่องจากรายได้ของเกษตรกรลดลงตามราคายางพาราที่ลดลง กอปรกับผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังมีปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคก่อสร้างทำให้ไม่สามารถเปิดโครงการใหม่ได้ ปัจจุบันโครงการบ้านจัดสรรเกือบทุกโครงการประสบปัญหาการก่อสร้างล่าช้าไม่สามารถส่งมอบงานได้ทันตามเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ ในส่วนของภาคใต้ตอนบน (จังหวัดระนอง) พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าสงวนและที่ราชพัสดุจำนวนมากทำให้การก่อสร้างในตัวเมืองมีการขยายตัวไม่มากนัก เนื่องจากมีข้อจำกัดเกี่ยวกับเอกสารสิทธิ์ที่ดิน แต่ในพื้นที่รอบนอกซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ การก่อสร้างยังขยายตัวบ้าง ส่วนความต้องการที่อยู่อาศัยในจังหวัดตรังและกระบี่ยังมีต่อเนื่องจากปัจจัยสนับสนุนนโยบายบ้านหลังแรกของภาครัฐที่กระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจซื้อเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะบ้านที่ราคาต่ำกว่า 1.0 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นการซื้อเพื่ออยู่อาศัย ปัจจุบันยังไม่พบสัญญาณเก็งกำไร อย่างไรก็ตาม ที่อยู่อาศัยแนวสูงประเภทคอนโดมิเนียมในพื้นที่จังหวัดสงขลาที่เปิดโครงการใหม่หลายโครงการ ขณะนี้บางโครงการยอดจองยังต่ำ

กว่าเป้าหมายซึ่งเป็นการส่งสัญญาณชะลอตัว และผู้ประกอบการมีความเห็นว่าตลาดคอนโดมิเนียมเริ่มเข้าสู่ภาวะ Over Supply โดยมีผู้ประกอบการเข้ามาลงทุนและเป็นโครงการที่เปิดใหม่ค่อนข้างมาก นอกจากนี้การเพิ่มขึ้นของต้นทุนการก่อสร้างจากการปรับค่าแรงขั้นต่ำ และการเพิ่มขึ้นของราคาที่ดินรวมทั้งปัญหาขาดแคลนแรงงาน นับเป็นอุปสรรคสำคัญต่อภาคอสังหาริมทรัพย์

แนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2555 คาดว่าธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ชะลอตัวโดยเฉพาะตลาดคอนโดมิเนียมที่เริ่มเห็นสัญญาณการจองที่ยังต่ำกว่าเป้าหมายบางโครงการ กอปรกับมีหลายโครงการที่ยังไม่ได้เริ่มการก่อสร้าง ส่วนหนึ่งเป็นผลจากปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคก่อสร้างที่ยังมีต่อเนื่อง และกำลังซื้อของผู้บริโภคลดลงจากผลกระทบรายได้ภาคเกษตรที่ลดลงตามราคายางพาราเป็นสำคัญ

การลงทุนภาคเอกชน

ในไตรมาสที่ 3 ภาคอุตสาหกรรมสำคัญในภาคใต้ยังมีการลงทุนและขยายโรงงานเพิ่ม โดยการนำเครื่องจักรเข้ามาใช้ทดแทนแรงงานเพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงานและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในการลดต้นทุนการผลิต เช่น ธุรกิจอาหารทะเลกระป๋องและสัตว์น้ำแช่แข็ง ได้มีโครงการขยายสายการผลิตเพิ่มขึ้น สร้างโรงงานน้ำแข็งและห้องเย็นเพื่อแก้ปัญหาวัตถุดิบขาดแคลน โรงงานแกะกุ้งลงทุนนำเครื่องจักรมาใช้เพื่อทดแทนแรงงาน นอกจากนี้ ผู้ประกอบการบางรายมีแนวคิดที่จะย้ายฐานการผลิตไปลงทุนในต่างประเทศที่เป็นแหล่งวัตถุดิบ (ทูน่า) และมีค่าแรงงานที่ต่ำกว่าประเทศไทย เนื่องจากปัจจุบันต้นทุนเพิ่มขึ้นมากทำให้ความสามารถในการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศลดลง ส่วนธุรกิจปาล์มน้ำมันมีโครงการขยายกำลังการผลิต การปรับปรุงเครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพในการผลิตมากขึ้น โรงงานสกัดน้ำมันปาล์มได้มีการลงทุนผลิตกระแสไฟฟ้าจากก๊าซชีวภาพเพื่อจำหน่ายให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเพื่อลดมลพิษและสร้างรายได้เพิ่ม ส่วนโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มในจังหวัดกระบี่ได้มีการขยายพื้นที่บ่อบำบัดน้ำเสีย ทางด้านธุรกิจห้างสรรพสินค้าได้ปรับปรุงพื้นที่ภายในห้าง พัฒนาเทคโนโลยีทั้ง Software Hardware เพื่อพัฒนาคุณภาพงานและลดการสูญเสีย ส่วนธุรกิจจำหน่ายรถยนต์และรถจักรยานยนต์ มีแผนขยายสาขาในพื้นที่ใกล้เคียงและต่างจังหวัด รวมทั้งการสร้างโชว์รูมใหม่และการปรับปรุงสาขาย่อยให้ได้มาตรฐานมากขึ้น ส่วนธุรกิจโรงแรมและบริการมีการลงทุนสร้างโรงแรมทั้งขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก ซึ่งกระจายอยู่ทั่วไปในหลายพื้นที่ รวมทั้งการปรับปรุงห้องพัก ห้องจัดเลี้ยง และห้องประชุมไว้บริการลูกค้ามากขึ้น

การจ้างงาน

ในไตรมาสที่ 3 สถานการณ์การจ้างงานทุกภาคอุตสาหกรรมในภาคใต้ ยังคงขาดแคลนแรงงานอย่างต่อเนื่อง แม้ภาครัฐจะอนุญาตให้นำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทดแทน และผู้ประกอบการได้จ่ายค่าจ้างในอัตราที่สูงเพื่อจูงใจแล้วก็ตาม เนื่องจากแรงงานต่างด้าวที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวกในการไปทำงานในพื้นที่อื่นที่ได้รับค่าตอบแทนที่สูงกว่า โดยเฉพาะจังหวัดระนองที่มีแรงงานต่างด้าวมากกว่าร้อยละ 60 ของประชากรในพื้นที่ (ซึ่งมีประชากรรวมประมาณ 1 แสนคน) ทำให้ผู้ประกอบการบางรายต้องลดกำลังการผลิตลงและไม่สามารถรับคำสั่งซื้อตามความต้องการของลูกค้าได้ ผู้ประกอบการได้ปรับตัวโดยการเพิ่มชั่วโมงทำงานมากขึ้น และลงทุนนำเครื่องจักรมาใช้ทดแทนแรงงาน

การปรับค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำตามนโยบายภาครัฐที่เริ่มใช้เมื่อเดือนเมษายน 2555 นั้น ไม่ได้ทำให้ศักยภาพของแรงงานเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าวที่ศักยภาพยังคงดีกว่าแรงงานไทย ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องเสียค่าใช้จ่ายในเรื่องของการฝึกอบรมพัฒนาแรงงานใหม่อยู่เสมอ นอกจากนี้ยังสร้างภาระสำหรับผู้ประกอบการรายย่อย

(SMEs) ซึ่งไม่ได้รับประโยชน์จากการลดภาษีนิติบุคคล ผู้ประกอบการมีความเห็นว่าผู้ที่ได้รับประโยชน์มากที่สุดคือแรงงานต่างด้าวเพราะตามประกาศค่าจ้างขั้นต่ำได้ครอบคลุมถึงแรงงานต่างด้าวด้วย สำหรับประเด็นการเปิดประเทศพม่าจะทำให้แรงงานพม่ากลับภูมิลำเนาหรือไม่นั้น ผู้ประกอบการยังไม่กังวลมากนักเนื่องจากประเทศพม่ายังไม่มีความพร้อมในโครงสร้างพื้นฐาน อีกทั้งแรงงานพม่ายังมีความต้องการที่ทำงานในประเทศไทยมากกว่า

แนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2555 คาดว่าปัญหาการขาดแคลนแรงงานยังมีต่อเนื่อง ซึ่งยังเป็นปัจจัยเสี่ยงของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ และหากปัญหาทวีความรุนแรงมากขึ้นและภาครัฐยังไม่แก้ปัญหาอย่างจริงจังจะเป็นแรงกดดันให้ผู้ประกอบการนำเครื่องจักรมาใช้ทดแทนแรงงานมากขึ้นหรือย้ายฐานการผลิตไปยังแหล่งที่มีต้นทุนแรงงานที่ต่ำกว่า ซึ่งจะส่งผลให้มีการเลิกจ้างแรงงานจำนวนมากได้ในอนาคต

ต้นทุนการผลิตและราคาขาย

ในไตรมาสที่ 3 ต้นทุนการผลิตของทุกภาคอุตสาหกรรมปรับตัวสูงขึ้น ตามการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำและต้นทุนพลังงานโดยเฉพาะค่าไฟฟ้าและค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่เพิ่มขึ้น แม้ว่าธุรกิจบางรายเปลี่ยนมาใช้ก๊าซ NGV แทนน้ำมันดีเซลในการขนส่งแล้วก็ตาม แต่สถานีให้บริการก๊าซ NGV มีน้อยทำให้ไม่เพียงพอต่อการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การส่งผ่านต้นทุนไปยังราคาสินค้าทำได้ค่อนข้างยากและมีเพียงบางธุรกิจเท่านั้น ได้แก่ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ที่ส่วนใหญ่ได้ประมาณต้นทุนเพื่อไว้แล้วหรือสามารถปรับเพิ่มราคาขายสำหรับโครงการใหม่ ๆ ส่วนภาคการผลิตที่ไม่สามารถส่งผ่านไปยังราคาขายได้เนื่องจากราคาขายถูกกำหนดโดยตลาดโลก ได้แก่ อุตสาหกรรมไมยางพารา และ ปาล์มน้ำมัน ผู้ประกอบการปรับตัวโดยการเพิ่มประสิทธิภาพแรงงานในการผลิตให้มากขึ้น และลดการสูญเสียในกระบวนการผลิตเพื่อให้ต้นทุนต่อหน่วยลดลง หรือรับซื้อวัตถุดิบในราคาต่ำลง

สำหรับธุรกิจอาหารทะเลกระป๋องและแช่แข็งที่ส่งออกไปตลาดญี่ปุ่นสามารถเจรจาต่อรองราคาได้บ้าง ส่วนตลาดยุโรปทำได้ยาก เนื่องจากตลาดมีการแข่งขันสูงเสี่ยงต่อการที่ผู้ซื้อเปลี่ยนไปซื้อสินค้าจากคู่แข่งที่มีราคาถูกกว่า แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าที่ผ่านมามีสินค้าที่ผลิตจากไทยยังมีจุดแข็งในด้านคุณภาพสินค้า ทำให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้ซื้อในต่างประเทศก็ตาม แต่จากปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจโลกทำให้ผู้บริโภคเริ่มให้ความสำคัญด้านราคามากกว่าเรื่องคุณภาพของสินค้า

แนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2555 คาดว่าต้นทุนการผลิตของทุกภาคอุตสาหกรรม ยังคงเพิ่มขึ้นตามต้นทุนพลังงานที่ปรับตัวสูงขึ้น ขณะเดียวกันผู้ประกอบการยังกังวลการปรับค่าแรงงานขั้นต่ำทั่วประเทศ 300 บาท/วัน/คน ที่จะเริ่มมีผลบังคับใช้ในปี 2556 และจะส่งผลให้ต้นทุนค่าแรงงานเพิ่มสูงขึ้นอีก ขณะที่ราคาสินค้าปรับเพิ่มขึ้นค่อนข้างยาก

ส่วนเศรษฐกิจภาค สำนักงานภาคใต้
กันยายน 2555